

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa "C." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko „A.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 1 kwietnia 2019 r., sygn. akt I AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 7 500
(siedem tysięcy pięćset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka „C.” Sp. z o.o. w P. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 1 kwietnia 2019 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 5 września 2018 r. Zaskarżone orzeczenie zapadło sprawie, w której powódka - jako podwykonawca - wystąpiła przeciwko pozwanej „A.” Sp. z o.o. w S. - jako inwestorowi - z powództwem o zapłatę sumy 3.043.749,65 zł z ustawowymi odsetkami od wyspecyfikowanych kwot i dat oraz kosztami postępowania. Podstawą prawną swojego żądania powódka uczyniła art. 647¹ § 5 k.c. Wyjaśniła, że na podstawie umowy zawartej z uczestnikiem

konsorcjum, będącego generalnym wykonawcą inwestycji - budowy infrastruktury wodociągowej i elektroenergetycznej dla otworu studziennego B-5 na terenie ujęcia wody „B.” oraz przebudowy i rozbudowy stacji uzdatniania i ujęcia wody „X.” w S., wykonała szereg robót na tej budowie, lecz nie otrzymała za nie pełnego należnego wynagrodzenia od generalnego wykonawcy - [...] Przedsiębiorstwa Usług Budowlanych „O.” Sp. z o.o. w S., które znajduje się w upadłości układowej.

Sąd Okręgowy w [...] oddalił powództwo, nie znajdując w ustaleniach faktycznych podstaw do stwierdzenia, że pozwana (inwestor) wyraziła zgodę na zawarcie przez generalnego wykonawcę umowy podwykonawczej z powódką na część robót i to na warunkach, które zakładały zapłatę za te roboty kwoty o 48% wyższej niż wynikała z umowy generalnego wykonawcy z inwestorem. Umowa podwykonawcza, którą powódka zawarła z generalnym wykonawcą w dniu 1 czerwca 2011 r. w formie pisemnej nie została przez niego zgłoszona inwestorowi w sposób przewidziany w art. 647¹ § 2 k.c. (w pierwotnym brzmieniu). O poinformowanie inwestora o swojej roli w procesie inwestycyjnym zaczęła zabiegać sama powódka, jednak dopiero wtedy, kiedy bezskutecznie upłynęły terminy uiszczenia jej reszty wynagrodzenia za wykonane i oddane już (w dniu 30 maja 2012 r.) prace przez generalnego wykonawcę. Pismo powódki, z dołączonym zleceniem, umową podwykonawczą i aneksem do niej, inwestor otrzymał 21 sierpnia 2012 r. Jednocześnie powódka zażądała zapłaty reszty wynagrodzenia umownego. Pozwany inwestor w odpowiedzi wskazał na brak przesłanek swojej solidarnej odpowiedzialności i odmówił zapłaty. Podjął jednak kroki w celu ustalenia z generalnym wykonawcą (członkami konsorcjum) zakresu długów generalnego wykonawcy względem podwykonawców, wystąpił nawet z wnioskiem o przyjęcie do depozytu sądowego pozostałej do zapłaty części wynagrodzenia generalnego wykonawcy, by zapewnić należyte rozliczenie z podwykonawcami. Sąd Okręgowy nie dopatrzył się jednak w tych działaniach przejawu uznania odpowiedzialności przez inwestora wobec powódki, lecz wyraz dbałości zarządu pozwanej o interesy finansowe tego podmiotu, którego jedynym współnikiem jest Gmina Miasta S., mające na celu zapobieżenia ryzyku dwukrotnej zapłaty wynagrodzenia za ten sam zakres prac.

Sąd uznał ponadto, że inwestor poprzez wcześniejsze niesprzeciwianie się udziałowi podwykonawcy w realizacji budowy nie zaakceptował umowy podwykonawczej w sposób dorozumiany ani też nie udzielił zgody milczącej w rozumieniu przepisu art. 647¹ § 2 k.c. Powódka nie wykazała, że o jej udziale w realizacji inwestycji wiedział organ inwestora (prezes zarządu pozwanej spółki) i akceptował ten fakt. Przeciwnie, Sąd Okręgowy ustalił, że prezes zarządu pozwanego nie zaakceptowałby udziału powódki, choćby z uwagi na wynagrodzenie, jakie wynikało z umowy podwykonawczej, a które znacznie przewyższało wynagrodzenie umówione za te roboty z generalnym wykonawcą.

Sąd Apelacyjny, do którego odwołała się powódka, zaakceptował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji jako poczynione w zgodzie z wymaganiami art. 233 § 1 k.p.c., po powtórным przeanalizowaniu materiału dowodowego i poddaniu go własnej ocenie. Nie znalazł też podstaw do uzupełnienia postępowania dowodowego. Podzielił również argumentację prawną przedstawioną przez Sąd pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej, skierowanej przeciwko całości wyroku Sądu Apelacyjnego i opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 647 § 2 i § 5 k.c. (w pierwotnym brzmieniu) oraz mające istotny wpływ na wynik sprawy uchybienie przepisom postępowania - art. 217 § 3, art. 227 i art. 278 § 1 k.p.c. samodzielnie oraz we wzajemnym powiązaniu, a także art. 378 k.p.c. i art. 382 k.p.c.

We wnioskach skarżąca domagała się uchylenia w całości wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej należnych kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze,

nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to znaczy oczywistą zasadność swojej skargi kasacyjnej „ponieważ widoczna *prima facie* i niewątpliwa jest nieprawidłowość dokonanej przez Sąd Apelacyjny w [...] oceny skuteczności dokonanego przez powoda zgłoszenia podwykonawcy w piśmie z dnia 20 sierpnia 2012 r. oraz dokonanej przez Sąd Apelacyjny w [...] oceny kwestii wyrażenia przez pozwanego zgody na zawarcie przez [...] Przedsiębiorstwo Usług Budowlanych „O.” Sp. z o.o. w S. (generalnego wykonawcę) z powodem umowy o roboty budowlane i przyjęcia przez pozwanego wobec powoda solidarnej z generalnym wykonawcą odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane.”

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że przynajmniej jedna ze wskazanych w niej podstaw kasacyjnych zasługuje na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać kwalifikowane naruszenie przepisów prawa przez sąd orzekający, a także to, że w jego wyniku zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Wskazywane przez powódkę okoliczności mające świadczyć o oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej opierają się na odmiennej ocenie dowodów, a tym samym na innych ustaleniach faktycznych niż te, które zostały poczynione przez Sądy obu instancji w ramach rozstrzygania przedmiotowej sprawy. Przedstawiona

przez oba Sądy argumentacja nie odbiega od ukształtowanej wykładni art. 647¹ § 2 k.c. Twierdzenia skarżącej jakoby dostarczenie przez nią umowy podwykonawczej pozwanej stanowiło zdarzenie przewidziane w art. 647¹ § 2 k.c., uruchamiające bieg terminu do złożenia sprzeciwu przez pozwaną nie uwzględnia brzmienia tego przepisu, który zastrzega, że domniemana zgoda inwestora jest następstwem niezłożenia przez niego sprzeciwu wówczas, kiedy odpis umowy podwykonawczej dostarczy mu wykonawca, który zamierza zawrzeć lub już zawarł umowę z podwykonawcą, a nie podwykonawca.

W związku z tym, że Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sądy powszechne, podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być kwestionowanie owych ustaleń faktycznych (art. 398³ § 3 w zw. z art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Również argumentacja materialnoprawna wskazana przez skarżącą nie może być oceniona jako oczywiście przekonująca.

W konsekwencji wymieniona przez skarżącą podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby wystąpiły inne przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi powódki do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. Wysokość zasądzonych kosztów wynika z treści § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

jw